

Název projektu	Domovník – preventista, účinný nástroj sociálního začleňování a podpory sociálně situační prevence v obci
Registrační číslo projektu	CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_029/0003723
Klíčová aktivita	07 - Sebeevaluace
Příjemce	Ministerstvo vnitra ČR
Doba realizace projektu	1. 9. 2016 - 31. 8. 2020 (prodloužen do 31. 10. 2020)

Samostatná příloha Závěrečné evaluační zprávy projektu

PŘÍBĚHY ZE ŽIVOTA DOMOVNÍKŮ – PREVENTISTŮ

Není domovník jako Domovník – preventista. Je čas, aby zmizela zažitá stereotypní představa domovníka ve figuře postaršího muže s koštětem před vchodem do bytovky. Protože DP umí a dělají víc.

Typy příběhů

- I. [Jsme tu pro vás](#)
- II. [Pečujeme o majetek](#)
- III. [Předcházíme konfliktům](#)
- IV. [Překonáváme se](#)

Uvedené příběhy sesbírala evaluátorka projektu Jiřina Bělehradová Svitáková. Z hlediska úprav byly provedeny pouze minimální stylistické změny, a až na výjimku v části IV, byly příběhy anonymizovány.

Obsah

I. Jsme tu pro vás	3
Osoby bez přístřeší	3
Infarktový den	3
Zaslechnuto	4
Lidský přístup pomohl seniorce.....	4
II. Pečujeme o majetek.....	6
Pojďte honem, hoří	6
Vařím, vaříš, vaříme.....	6
Odhalení pronájmu městského bytu.....	7
Bezpečné komíny.....	8
III. Předcházíme konfliktům	9
Rozdílné potřeby	9
Riziko obohacení na společný účet	9
Komu není rady, tomu není pomoci.....	10
Sousedské vztahy	11
IV. Překonáváme se.....	13
Nebyl jsem vždycky zrovna hodný kluk, teď jsem DP.....	13
Restart	14

I. Jsme tu pro vás

„Jsme tu pro vás“ je soubor několika příběhů, které evaluátorovi zaslali Domovníci – preventisté, nebo je evaluátor od DP slyšel v průběhu rozhovorů, a jejich hlavní téma spočívá **v asistenci nájemníkům bytových domů**, ve kterých DP pracují. Silná stránka DP jako nástroje sociálně situační prevence spočívá v téměř dokonalé místní znalosti. Domovníci – preventisté vědí, kdo v bytovém domě bydlí a kdo tam nemá co pohledávat, často znají z pozorování a rozhovorů i zdravotní a sociální situaci nájemníků. V důsledku toho některé problémy podchytí dříve, než se rozvinou.

Osoby bez přístřeší

Na základě opakovaných podnětů uživatelů nájemních bytů bylo Domovníky – preventisty provedena kontrola sklepních prostorů, kde měly přespávat osoby bez přístřeší. Tyto osoby znečišťovaly a poškozovaly sklepy, chodby a další příslušenství domů.

Domovníci – preventisté opakovaně prováděli zvýšené kontroly uvedených prostor. Prostory se podařilo řádně uklidit a udržet je v uklizeném stavu. Na základě těchto zkušeností Domovníci – preventisté upozorňovali nájemníky jednotlivých bytových domů, aby docházelo k řádnému uzavírání vstupních dveří do domů, aby se žádné nepovolané osoby nemohly dostat do bytových domů.

Z výše uvedeného vyplývá, že až důslednou kontrolou Domovníků – preventistů došlo k naprostému vynulování možnosti vniknutí cizích osob do jednotlivých bytových domů, neboť ve většině případů byly dveře uzamčeny. Na základě výše uvedených skutečností došlo ke zvýšení pocitu bezpečí nájemníků, ke zkvalitnění komfortu bydlení, zamezení poškozování zařízení a osobního majetku v jednotlivých bytových domech. Zároveň došlo k výraznému snížení zápachu a zlepšení hygienických podmínek v jednotlivých bytových domech. Role Domovníků – preventistů v této oblasti byla zcela nezastupitelná, byla velice kladně přijata a velmi pozitivně hodnocena.

Infarktový den

Tento příběh se stal mě, Domovníkovi – Preventistovi z Vysokého Mýta. Mám na starosti dvě lokality. Jedna lokalita na ulici Husova, kde se jedná o dům o několika vchodech. Druhá lokalita, kde se můj příběh stal, je na ulici Čapkovská v nájemním domě Městského bytového podniku.

Asi dva roky nazpátek, se dohodlo vedení města a pracovníci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví, že v rámci péče o osoby bez domova (dále bezdomovce), kteří žijí na ulicích našeho města, zajistí jednou týdně možnost hygieny, osprchování, jídlo a převlečení do čistého oblečení, získaného od občanů. Tento projekt dostala na starosti pracovnice sociálního odboru. A jako pomocníci jsem byl delegován já a Asistenti prevence kriminality (dále APK). V tomto složení se scházíme pravidelně každé úterý v 10.00 hodin. Společně čekáme na bezdomovce, zda se z nich někdo dostaví či ne. Docházka je různá, většinou jeden až tři přijdou. Podmínkou umožnění této služby je dostavit se ve střízlivém stavu a ne pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek. O programu již bylo hodně řečeno a tak vkročím přímo do příběhu:

Dnes tedy 13. listopadu 2018 paní Vondřejcová měla dovolenou a tak jsme s APK čekali na příchod bezdomovců sami. Po nějaké době dorazili dva. A to pán, kterého nazveme pracovním Ladislav a druhý, kterého nazveme Josef. Dlouholetí bezdomovci. „Dlouholetí“, ani ne tak věkem, ale výdrží života bez

práce na ulici. První nafasoval čisté oblečení a šel se osprchovat pan Ladislav. Když se vrátil po sprše do výdejní místnosti, kde jsem byl já a dva APK, dostal od nás stravu v podobě nějaké konzervy. Pak s námi stál ve výdejní místnosti a povídal si s APK. Mezitím se sprchoval pan Josef. Během rozhovoru začalo být Ladislavovi nevolno. Špatně se mu dýchalo a bolelo ho na prsou. Nejprve jsme ho posadili na židli. Po chvíli pan Ladislav řekl, že chce jít ven na vzduch. Pomohli jsme mu před dům a vzali sebou i židli. Cestou ven se zmínil o tom, že byl dva dny před tím v nemocnici s podezřením na infarkt. Tím se okamžitě situace změnila, ihned jsme se dohodli, že zavoláme Rychlou záchrannou službu. Zatímco dva jsme se starali o Ladislava, druhý APK služebním telefonem zavola zdravotnickou pomoc. Společně s Ladislavem sedícím na židli před domem jsme počkali na příjezd sanitního vozu. Po příjezdu si posádka RZS pana Ladislava převzala do své péče a dělala základní úkony k přípravě pacienta k transportu do nemocnice. Mezitím od nás mlčky odcházel pan Josef, který když viděl, co se děje, a že na něho nikdo nemá v tuto chvíli čas, šel ulicí Čapkovská směrem do centra města. Při starostech o pana Ladislava to nikdo z nás prakticky neregistroval. Pak sanitka odjela opačnou cestou, než šel pan Josef, a já i APK jsme si oddechli, že to máme za sebou. Měli jsme radost, že to dobře dopadlo.

Jen jsem vzal do rukou Ladislavovu židli, abych ji odnesl zpátky do domu, stál u nás pán a ukazoval směrem k městu, že tam leží na chodníku nějaký muž. Podíval jsem se tím směrem a uviděl jsem na chodníku zmítajícího muže. Kolega APK vykřikl: „To je přece Josef!“ a běžel k němu. Z minulosti jsme věděli, že pan Josef je epileptik a mívá záchvaty, což dokazovala i částečně pěna u úst. Dva APK k němu přikleklí a podrželi ho tak, aby si neublížil. Záchrannou službu jsem tentokrát volal já. Přesto, že lékař dorazil do několika minut, i přes to, se mi to tenkrát zdálo jako věčnost. Josefa si záchranáři na místě převzali do péče, dostal injekci a byl převezzen do nemocnice.

Nikdy bych neřekl, že se mi stane, že doopravdy budeme s APK poskytovat první pomoc a volat RZS. Dokonce dvakrát v jeden den. Vůbec by mě nenapadlo, že by to mohlo být při sprchování bezdomovců. Dnes však, když se nad tím zamýšlím, uvědomuji si, že s tímto musíme počítat. Dále jsem si uvědomil, jak prospěšné pro nás jsou školení, na kterých se jako DP s APK společně učíme, jak zvládat takové situace, jaké telefonní číslo použít, co operátorovi sdělit za informace a nepanikařit. To si člověk uvědomuje až, když to vše prožije v praxi. Ten den to vše dopadlo dobře, nikdo nezemřel, jsem na nás hrdý a mám dodnes pocit dobré týmové práce.

Zaslechnuto

Jako Domovníci – preventisté jsme užiteční, lidem, jejich rodinám, na rozdíl od mé předchozí práce v Security. Šel jsem na obchůzku a slyšel jsem z jednoho bytu bouchání o topení. Věděl jsem, že tam bydlí sama stará paní, tak jsem měl strach, že se paní něco stalo a potřebuje pomoc. Hned mi proběhlo hlavou, komu bude potřeba telefonovat, abychom se do bytu dostali, a co všechno bude potřeba zařídit, abychom paní pomohli. Nakonec to ale dopadlo dobře. Dveře bytu se otevřely po zazvonění a zjistil jsem, že stará paní je doma s dcerou a nejdou jim zapálit kamna, proto to bouchalo. Tak jsem jim nabídl pomoc, však zrovna byla venku pořádná zima, a ta kamna zprovoznil. Se starou paní se známe, ale dcera byla celá překvapená, kdože jsem a co to mám za práci. Pak si na mě vzala telefonní číslo, že by se jí mohlo hodit, kdyby se mamince třeba nemohla dovolat.

Lidský přístup pomohl seniorce

V lednu, v dopoledních hodinách mě, jako sociální pracovníci a koordinátorku projektu DP, navštívily v kanceláři na Ploužnici naše dvě Domovnice – preventistky. Sdělily mi, že již nějakou dobu slychají

stížnosti nájemníků na cca 80ti letou seniorku, která údajně každé ráno stojí na společné chodbě (cca již od 5. hodiny ranní) a velmi hlasitě nařiká, na dotazy moc nereaguje.

Domovnice – preventistky iniciativně seniorku navštívily, dlouho s ní hovořily a zjistily, že je velmi osamělá, úzkostná, rodina s ní nekomunikuje kvůli jejímu chování a že skutečně potřebuje pomoc. Navštívila jsem seniorku také a nabídla jí pomoc. Paní měla velké psychické potíže pramenící z její osamělosti a domluvily jsme se na žádosti o poskytování pečovatelských služeb. Požádala jsem tedy Sociální služby města Mimoň o návštěvu seniorky a sjednání pečovatelských služeb dle jejích požadavků.

V období těch dvou dnů, kdy mělo dojít k setkání s pracovníci sociálních služeb, naše Domovnice - preventistky seniorku cca 2x denně navštěvovaly, dokonce jednou přišla ona za nimi do areálu, kde DP sídlí. Intuitivně poznaly, že psychický stav paní je horší, a když jim jednou nepřišla otevřít ani nijak nereagovala, okamžitě mě zkontaktovaly. Požádaly jsme hlavní domovnici o otevření bytu seniorky, kde jsme ji našly téměř v bezvědomí, předávkovanou uklidňujícími léky, pořezanou na zápěstí (naštěstí to nebyly hluboké rány). Přivolaly jsme RZS, paní byla převezena do psychiatrické nemocnice, kde byla zaléčena. Následně jsem kontaktovala její rodinu a vysvětlila celou situaci.

Seniorka se vrátila po několika měsících do svého bytu, je zaléčená, psychicky stabilní, její rodina, aspoň část, s ní komunikuje, pravidelně navštěvuje, pomáhá. Jsem přesvědčená, že bez všímavosti, empatie, iniciativy DP by životní příběh této seniorky neměl tak pozitivní výsledek.

II. Pečujeme o majetek

„Pečujeme o majetek“ je soubor několika příběhů, které evaluátorovi zaslali Domovníci – preventisté, nebo je evaluátor od DP slyšel v průběhu rozhovorů, a jejich hlavní téma spočívá v **péči o majetek města** navázaný na bytové domy, kde DP pracují. Silná stránka práce Domovníka – preventisty z pohledu majetkového odboru města spočívá v jeho každodenní přítomnosti. Domovníci – preventisté vědí, co je kde potřeba opravit, aby nedošlo k dalšímu poškození majetku, dokáží také rychle reagovat na akutní situace. Zajištěním úklidu zvyšují nejen příjemnost bydlení pro nájemníky, ale také podporují dosažení požární bezpečnosti.

Pojďte honem, hoří

Tento příběh se stal v neděli ve 12.15 hodin, kdy za mnou domů přišla jedna nájemnice, zvonila nám na dveře, a když jsem vstal od oběda a otevřel, řekla mi, že ve dvoře lokality, na místě určeném pro kontejnery, hoří jeden kontejner. Já sice o víkendu nemám pracovní dobu, ale čert to vem, okamžitě jsem se tam šel podívat. Z kontejneru se silně dýmilo a šlehalo z něj malé plameny. Přišel jsem právě včas! Odtáhl jsem ten kontejner od nové fasády bytovky a dalších kontejnerů do bezpečné vzdálenosti. Pak jsem běžel pro hasicí přístroj do nejbližšího vchodu, naštěstí vím, že je máme všechny v pořádku, vždyť to sám každý den kontroluji. Kontejner jsem začal hasit a mezi tím už naše druhá domovnice, kterou lidé zburcovali taky, zavolala hasiče. Přijeli za pár minut a kontejner bezpečně dohasili. Na místo přijela i Městská a Státní policie, která bude celý případ prošetřovat z kamerového záznamu, protože z okolostojících lidí nikdo nikoho neviděl, kdo by požár způsobil. Ten kontejner stojí 6.000 Kč, jedná se proto o trestný čin.

Vařím, vaříš, vaříme

Příběh se stal v létě loňského roku, v dopoledních hodinách jsem prováděl kontrolu chodbových prostorů všech vchodů v lokalitě, díval jsem se, co je kde odložené za věci, jestli není něco rozbité a tak. Když jsem procházel třetí vchod, ucítil jsem u dveří jednoho z nájemníků divný zápach, jako by se pánilo nějaké jídlo. Věděl jsem, že v tomto bytě bydlí pan H. jen se svojí ženou, je invalida a pohybuje se na vozíku. Začal jsem na dveře silně bouchat a hlasitě volat na pana H., jestli je doma ať otevře. Asi za minutu nebo dvě mi pan H. otevřel a přiznal se mi, že si ohříval na sporáku polévku a usnul u televize. Děkoval mi, že až já jsem ho vlastně vzbudil, jeho žena byla zrovna v práci a on byl doma sám. Panu H.

se naštěstí nic nestalo, ani na majetku žádná škoda nevznikla, jenom v bytě se musely otevřít všechna okna a pořádně vyvětrat, protože byl silně zadýmený.

Odhalení pronájmu městského bytu

Je 2. ledna, nový rok, tak s úsměvem první pracovní den v novém roce. Jako vždy jsem prvně zavítala do kanceláře. Při kontrole odeslaných stavů vodoměrů mi neustále chyběl stav u jednoho z nájemníků. Shodou okolností je oprávněný nájemce na tzv. „Dovolené“, odkud se jen tak nevrátí.

Mimochodem na tento byt jsme už upozorňovali několikrát, že máme podezření, že se v bytě někdo zdržuje, ale nájemník to není. Bohužel nikdy jsme tam nikoho nepřistihli, spíše nám nikdo neotevřel. Vedoucí již v minulosti kontaktovala přítelkyni oprávněného nájemníka. Ta údajně chodí do bytu jen větrat a v zimním období přitápět, aby se v bytě nevytvořila plíseň. Dál jsme to už s vedoucí neřešili.

Poprosila jsem jednu nájemnici, o které jsem věděla, že se s nájemcem a jeho přítelkyní zná, aby mi na ně sehnala kontakt, protože se musí v bytě odečíst vodoměr. Zanedlouho mi ta nájemnice zavolala a oznámila mi, že má klíče u sebe. Tak jsme se domluvily, že tam se mnou zajde, abych stavy vodoměrů mohla dopsat.

Šly jsme spolu do bytu. Při příchodu jsem se zhrozila. Vyměněné vchodové dveře za dveře určené pro vnitřní prostory. Nejprve jsem několikrát zazvonila a zaklepala, nikdo se však neozýval.

Zkusila jsem dveře otevřít, byly odemčené, vešla jsem dovnitř, zacítila jsem nepříjemný zápach, jako by tu někdo vysypal kontejner z odpadky. Při prvním pohledu jsem nevěřícně zírala, kam jsem to vlastně přišla. Podlaha pokrytá vysypanými odpadky, nepříjemný zápach a oblečení všude možně. Ozvala jsem se, a zeptala, jestli je někdo doma. Nikdo se neozýval, vešla jsem do místnosti a byt prázdný. Okamžitě jsem zkontaktovala vedoucí odboru majetkového, která během chvilky dorazila i s technickým pracovníkem odboru majetkového. Čekala jsem až do jejího příjezdu.

Vedoucí OM vše nafotila a opakovaně se zkoušela spojit s přítelkyní oprávněného nájemce. Kde ji oznámila, že klíče od bytu ji budou odebrány a byt zpřístupněn pouze na vyžádání.

Technický pracovník s kolegou dveře vyměnili, byt jsme uzamkly. Klíče na pokyn vedoucí OM jsme nechaly u nás v kanceláři. Vedoucí nás požádala, abychom doprovodili posléze MP k bytu, aby mohli byt zapečetit.

V odpoledních hodinách přišel kolega s jedním mladíkem, který se rozčiloval, že tam má věci. Mladík byl pod vlivem omamných látek, nedalo se s ním rozumně mluvit, požádala jsem ho, aby změnil tón hlasu, a spolu s kolegou jsme ho vzali do kanceláře, kde jsem mu řekla, že teď mi může říct, co vlastně chce a jak se k bytu dostal. Poté z něj vypadlo, že si byt pronajal od syna přítelkyně oprávněného nájemce. Opět jsem zkontaktovala vedoucí OM, a mladíka ji předala k telefonu, kde ji vše řekl. Přijela na místo a společně jsme šli byt odpečetit a my zůstali jako dohled, aby nedošlo k nějakému porušení nebo odcizení majetku v tomto bytě. Poté byl byt znovu zapečetěn.

Přítelkyně, která se měla o byt starat, svou neopatrností přišla o přístup do tohoto bytu, jelikož svěřila klíče svému synovi, který byt nejspíš opakovaně pronajímal za úplatu a to za jejími zády.

Nyní je byt uzamknut, klíče jsou u nás domovníků v kanceláři a budou předány až oprávněnému nájemci.

Bezpečné komíny

Na základě opakovaných podnětů uživatelů nájemních bytů byla Domovníky – preventisty provedena důkladná kontrola půdních prostor a stavebně-technického stavu komínů na jednotlivých bytových domech na ul. Schlattauerova čp. 538 - 542, ve Valašském Meziříčí.

Provedenou kontrolou bylo zjištěno, že venkovní části komínů jsou značně poškozeny, netěsní, ohrožují život, zdraví a majetek nájemníků, proto vyžadují celkovou rekonstrukci. Na základě zjištěných skutečností Domovníci – preventisté podali několik podnětů vedoucích k nápravě. Vedení správcovské společnosti AVAL, konkrétně paní Číhalová, která má odpovědnost za všechny servisní činnosti v této sociálně vyloučené lokalitě, na opakované žádosti Domovníků – preventistů pozitivně zareagovalo. Na základě spolupráce Domovníků – preventistů s paní Číhalovou byla sepsána smlouva o provedení rekonstrukce těchto poškozených komínů, která byla zahájena v měsíci listopadu 2019 a ještě téhož měsíce byla řádně ukončena. Rekonstrukce komínů byla upřednostněna a probíhala nepřetržitě celé týdny, včetně sobot a nedělí, bez ohledu na klimatické podmínky.

Z výše uvedeného vyplývá, že rekonstrukce komínů byla provedena na základě aktivního přístupu ze strany Domovníků - preventistů, neboť bez jejich aktivního přístupu by k rekonstrukci komínů nejspíše nedošlo. Takto byla potřebná rekonstrukce provedena v rekordně krátké době. Podle vyjádření uživatelů nájemních bytů došlo k výraznému zlepšení komfortu jejich bydlení, včetně tepelně izolačních vlastností bytových domů.

Obdobně bylo Domovníky – preventisty postupováno v případě nutnosti vymalování společných prostorů, zatékání dešťové vody do sklepních prostor bytových domů na ul. Schlattauerova čp. 538 - 542, ve Valašském Meziříčí.

III. Předcházíme konfliktům

„Předcházíme konfliktům“ je soubor několika příběhů, které evaluátorovi zaslali Domovníci – preventisté, nebo je evaluátor od DP slyšel v průběhu rozhovorů, a jejich hlavní téma spočívá v **řešení sporů a potenciálních sporů mezi nájemníky** bytových domů, kde DP působí. Pozice Domovníka – preventisty je pro řešení sporů výhodná vzhledem ke kombinaci mírné formální autority, dané zaměstnaneckým poměrem u města, a současného bydlení v místě, tj. jednání se sousedy.

Rozdílné potřeby

Tento příběh se stal na začátku prázdnin v roce 2018 a jsem hrdý na to, že se mi podařilo situaci vyřešit. Jedná se o jednu romskou rodinu, která bydlí v naší lokalitě. Tato rodina, spíše jen otec ze synem, sbírají po městě na káry kovový odpad a vozí ho do dvora lokality, kde si ho třídili, aby ho mohli prodat do kovošrotu. To znamená, že si tam rozebírali staré pračky, ledničky a podobně. Problém je, že tím hlukem rušili jiné nájemníky lokality, kteří si na ně kvůli tomu stěžovali, a prostě to mezi lidmi dělalo zlo. Proto jsem za nimi zašel a slušně jsem je upozornil a požádal, jestli by si to nemohli rozebírat a třídít u nedalekého kovošrotu, kam pak ten kovový odpad vozí. Moc se se mnou o tom nechtěli bavit, ale nedal jsem se a snažil se jim vysvětlit, že touto jejich činností ruší nájemníky lokality, hlavně malé děti, staré a nemocné lidi, anebo lidi co jsou po noční. Po pár dnech to začali respektovat a vydrželo jim to až doposud. I když kovový odpad do dvora lokality vozí stále, už ho tu ale netřídí ani nerozebírají, takže je v lokalitě větší klid. A za to jsou nájemníci o něco spokojenější.

Riziko obohacení na společný účet

Na MÚ bylo jednoho dne dopoledne v létě nájemníky bytového domu oznámeno, že je prodlužovacím kabelem odebírána elektřina ze společných prostor – z chodby. DP byla zrovna na kontrole bytových domů a ve spolupráci s odborem Správy majetku města a Městskou policií jeli zkontrolovat danou skutečnost a ověřit, zda se zakládá na pravdě.

Na místě bylo zjištěno, že se jedná o nájemníci z prvního patra bytového domu a že elektřina není odebírána v danou chvíli ze společných prostor, ale že na chodbě je jen položen prodlužovací kabel. Bylo ale zjištěno, že druhý prodlužovací kabel je z okna bytu napojen do bytu jiných nájemníků (po dohodě mezi těmito nájemníky). Nájemníci byla odpojena el. energie z důvodu neplacení.

V daném bytovém domě byli Domovníci - preventistkou nájemníci uklidněni, že se nejedná o odběr elektřiny ze společných prostor a nedochází tak k tomu, že by za někoho platili elektřinu. Zažehnal se tak pomalu rostoucí konflikt a podařilo se předejít sporům mezi lidmi žijícími v bytovém domě. Nikdo nepoděkoval.

DP byly kontrolovány ještě po delší dobu společné prostory, zda k problému nedochází znovu. Využila také preventivní přístupy pro vyřešení situace, aby se to neopakovalo a to pravidelnou kontrolou a také domluvou nájemníci, že i když je odpojena od el. energie, nemůže se v žádném případě napojit na společné prostory. K tomu už ale nedošlo. Nájemnice nakonec situaci vyřešila přihlášením elektřiny – zda u jiné firmy či na jinou osobu v domácnosti nebylo zjištěno. Nepodařilo se jí však vyřešit své finanční problémy. Dnes již v bytě nebydlí, protože nemá peníze na nájem ani energie, a tak se z bytu později odstěhovala.

Komu není rady, tomu není pomoci

Celé to začalo dávno předtím, než projekt Domovníků - Preventistů vůbec začal. Rodina, o které je tento příběh, bydlela v nájmu v „našem“ městském bytovém domě už řadu let. Matka a pět dětí. Pro nás, ostatní nájemníky, sousedí velice problémoví.

Nejstarší dcera se i se svým problémovým partnerem a jejich dítětem odstěhovala o jeden dům dál. Stále však do našeho domu ke své matce velmi často docházela a většina konfliktů mezi ní a otcem jejího dítěte se odehrávala na chodbách v našem domě, případně před domem.

Druhá dcera byla asi nejtvrďší oříšek. Jelikož se jednalo o dívku velmi hezkou, o nápadníky neměla nouzi. Brzy začala mít problémy ve škole a celkově její chování bylo velice špatné. Jednoho dne bylo rozhodnuto, že dívka nastoupí do výchovného ústavu. Jelikož ani matka ani dcera situaci přesto neřešily, jednoho dne přijela sociální pracovnice s Policií ČR a dívku měli do ústavu odvést. Ta ve snaze uniknout raději vyskočila oknem z prvního patra. To se samozřejmě neobešlo bez zranění a dívka skončila s poraněnou kyčlí v nemocnici. Následně přece jen putovala do ústavu. Jakmile jí padlo osmnáct let, byla zpět u matky. A celá situace se jenom zhoršovala. Drogy, krádeže, intimní schůzky ve sklepech domu. Celé to vygradovalo ve chvíli kdy tato nevině vyhlížející slečna s obličejem andílka, ve spolupráci se svými kamarádkami, jedné noci přepadla, zmlátila a okradla muže vracejícího se z hospody domů. Toto už bylo velmi vážné a situace se začala řešit. Dívka, jelikož již byla v podmínce, dostala pěkných pár let natvrdo. Jenže než stihla nastoupit do výkonu trestu, zjistila, že je těhotná a nástup se musel odložit minimálně po dobu těhotenství a alespoň prvního půl roku života jejího dítěte. Následně začala o dítě pečovat matka dívky a ta nastoupila do vězení. Matce tak sice jedno dospělé dítě ubylo, ale zároveň jedno malé přibylo.

Třetí dcera ze začátku vypadala, že nepůjde stejnou cestou jako její starší sestry. Ale i její život obsahoval jen základní vzdělání, drogy, střídání partnerů, alkohol a hádky. Těhotná byla „až“ v sedmnácti letech. S partnerem cizincem, který zde neměl žádné zázemí, natož aby měl třeba byt, kde by mohli společně žít. A tak přespávali po sklepech, na chodbách domu, občas spali i s dítětem v lese, a když náhodou s matkou dívky nebyli rozhádaní, přespávali všichni samozřejmě u ní.

Současně v matčině bytě žili ještě dva synové, kteří se kvůli trávě, drogám, chlastu a hlavně krádežím průběžně střídali ve výchovných ústavech. A v plnoletosti potom v kriminálech.

Je nutné dodat, že matčin byt byl velikostí jen „1+1“. Byt nebyl nafukovací, a když se sešli všechny děti i se svými protějšky a svými dětmi, bylo tam opravdu těsno. Žádné soukromí, špatné hygienické podmínky.

Hlavním z problémů rodiny vůči okolí ale byly krádeže. Vzhledem k tomu, že všichni dokončili jen základní povinné vzdělání, jejich spolehlivost se rovnala nule, a kam přišli, tam něco zcizili, nebylo divné, že do zaměstnání je nikdo nechtěl. Pravdou je, že oni o práci také nestáli. A tak nejjednodušším způsobem jak si přilepšit bylo krást. A když se všichni sešli v bytě, kam se vlastně ani nevešli, začalo to být pro ostatní nájemníky neúnosné. Té jedné rodiny byl vlastně plný dům. Někdo byl v bytě, někdo na chodbách, někdo před domem, někdo ve sklepě. Kam jste přišli, tam jste na někoho z nich narazili. A také jste tam narazili na problémy. Jejich hádky byly opravdu velmi hlasité, častované takovými vulgarismy, že jsme kolikrát ani nevěděli, co daný výraz znamená. Většina konfliktů končila fyzickým násilím, které ukončil v mnoha případech až příjezd PČR. Svědkem těchto nepříjemných situací byli vždy další nájemníci, kolemjdoucí, ale hlavně děti, které zde žijí, nebo které si zrovna hrály venku. A na ty to

mělo velmi špatný vliv. Bylo to prostě hrozné, řev, krev, pach marihuany po chodbách. Rozhodně to zde nebylo vhodné jako místo k žití, natož bezpečné pro ty nejmenší.

Jenže nikdo léta nic neřešil. Rodina měla sice dluh na nájemném, ale sociální odbor se za ně nakonec vždy postavil. Asi proto, že vystával problém kam s nimi.

Poté co jsem začal vykonávat práci Domovníka – Preventisty, začal jsem se situací zabývat blíže. Nejdřív jsem si myslel, že se budu té rodině snažit pomoci, ale brzy jsem zjistil, že oni o pomoc nestojí. Jim to takhle vyhovovalo. A pak se na mě začali obracet ostatní nájemníci a tak jsem si řekl, že pomohu jim.

Dřív jsem občas taky zaslal na Městský úřad dopis s podnětem na šetření této situace, ale bohužel se nic nedělo. „Teď, jako Domovníka – preventistu, už mě přece musí vyslyšet!“, říkal jsem si. Bylo nás mezi nájemníky hodně, komu už se takhle dál žít nechtělo. My jsme řádně platili nájem a dodržovali domovní řád, tak proč bychom nemohli mít nárok na slušné a klidné bydlení. Ptali jsme se, proč musíme snášet takovéto chování od nájemníků, kteří neplatí nájemné a ještě porušují vše, co se porušit dá... Stálo to spoustu zápisů pro sociální odbor ohledně chování, spoustu zápisů na majetkoprávní odbor ohledně ničení majetku města, ale důležité bylo vydržet. Postupně jsem viděl, že se situace začíná měnit. Městský úřad nás začal brát na vědomí. Dělal jsem svoji práci Domovníka – preventisty a úřad nakonec zareagoval. S přibývajícimi zápisy o škodách a porušování řádů přestávali být na úřadě k problémové rodině tak benevolentní. Když přestala rodina splácet splátkový kalendář dlužného nájemného, úřad podal na rodinu žalobu, a i když to trvalo ještě hodně dlouho, přes všechna odvolání a průtahy byla rodina skutečně nakonec vystěhována.

Bylo to sice krajní řešení, ale v tomto případě bohužel byly všechny jiné snahy marné. Když někdo spolupracovat nechce, můžete mu pomáhat, jak chcete, ale výsledky se nedostaví. Takhle jsem pomohl všem ostatním nájemníkům, protože v domě se konečně dalo žít. Nyní máme v domě podobný problém s jinou rodinou, ale dnes už víme, že i toto se dá řešit, a co víc, už i nájemníci vědí, že je třeba respektovat určitá pravidla, nebo si ponесou následky, takže i spolupráce s problémovými nájemníky je dnes již trochu jiná, protože i oni teď vědí, co v krajním případě může následovat.

Sousedské vztahy

V době zřízení funkce Domovníka – preventisty a jejich uvedení do sociálně vyčleněných lokalit na ul. Schlattauerova a ul. Jičínská čp. 156, ve Valašském Meziříčí, bylo Domovníky – preventisty zjištěno, že vzájemné sousedské vztahy jsou značně narušené. Sousedé si navzájem úmyslně dělali schválnosti, porušovali noční klid, narušovali občanské soužití hlasitými hovory či hlasitou hudbou, docházelo k znečišťování společných prostor nájemních domů odpadky, výkaly, močí osob a zvířat. Ke znečišťování docházelo nejen uvnitř jednotlivých bytových domů ale i v jejich přilehlém okolí. Vzájemná netolerance, nevraživost a vyřizování si svých osobních účtů bylo na denním pořádku. Poškozování vnitřního vybavení bytových domů jejich nájemníky, krádeže zárovek ze společných prostor a ukládání starého nepotřebného nábytku, předmětů a zařízení ve společných prostorách bylo velmi častým jevem. Nepořádek v okolí sběrných nádob na odpady a odkládání nadměrných předmětů bylo každodenním úkazem. Nedodržování jednotlivých ustanovení domovního řádu se stalo naprostým fenoménem...

Jen díky soustavné a systematické práci Domovníků – preventistů s jednotlivými, především těmi nejvíce problematickými a nepřizpůsobivými, nájemníky jednotlivých bytových domů, se podařilo narovnat narušené vzájemné sousedské vztahy. Podařilo se vytvořit funkční úklidový systém společných prostor v jednotlivých bytových domech.

Na základě opakovaných podnětů a žádostí ze strany Domovníků – preventistů, adresně směřovaných na vedení správcovské společnosti, se podařilo zřídit pracovní místo uklízečky, která pravidelně každý týden uklízí všechny společné prostory nájemních domů. Ve všech nájemních domech jednou za měsíc probíhá „generální úklid“, který zahrnuje i důkladný úklid sklepních prostorů. Jen díky zarputilosti a efektivně vynaloženého úsilí Domovníků – preventistů se podařilo zajistit uklizení a zachování pořádku ve všech společných prostorech všech bytových domů a v jejich přilehlém okolí. Díky své autoritě a osobnímu pozitivnímu přístupu dokázali Domovníci – preventisté pozvednout sousedské vztahy na přijatelnou míru, kterou si většina uživatelů bytů velice chválí. Nejen obyvatelé ze sociálně vyloučené lokality, ale i občané z přilehlého okolí, pozitivní působení Domovníků – preventistů velmi kladně vnímají a pochvalují si jej.

IV. Překonáváme se

V části „Překonáváme se“ jsou uvedeny osobní příběhy, které evaluátorovi zaslali Domovníci – preventisté, nebo je vyslechl při rozhovorech, a jejich téma spočívá ve **vlivu pracovní pozice DP na osobní život** toho, kdo ji vykonává.

Nebyl jsem vždycky zrovna hodný kluk, teď jsem DP

Už jako malý jsem se lehce vymykal. Vyrůstal jsem v romské rodině, ale byl jsem o něco světlejší, tak jsem se v kolektivu občas setkával s konflikty a tím spíš, že jsem měl i „gádžovské“ kamarády, nesetkal jsem se pokaždé z pochopením. Samozřejmě sám o sobě jsem byl pěkný „vejlupek“. Ani doma jsem lásky příliš neviděl, rodiče si rádi vypili a často se hádali.

Dospívání....Ještě dnes jsem rád, že jsem ho přežil ☺ Bylo to velké..... Brzo jsem potkal ženu a pořídili jsme si spolu děti. Mohlo by se zdát, že jsem se vybouřil a zvolil usedlý styl života. Ale osud tomu chtěl asi jinak. (Nějak se to omluvit musí). Ať už to bylo tím, že jsem byl v blbou chvíli na blbém místě, nebo mojí chybou, skončil jsem zkrátka ve vězení. Je to úplně jiný svět. Setkal jsem se tam se spoustou lidí. S lidmi dobrými, ale i s úplným lidským odpadem. S šikanou, i s tím jaké to je budovat si pozici v kolektivu a získat si respekt, abych vydržel.

Když jsem se konečně dostal na svobodu, začal kolotoč nanovo. Musel jsem si zase zvykat... hledat práci, živit rodinu. Začal jsem potkávat kamarády z dřívějška, zase začal pít a nenápadně nasedal do toho stejného vlaku jako před kriminálem. Pro ránu jsem nešel daleko ani tenkrát, ani teď. Nic jsem si nenechal líbit. Nevím přesně, kdy mi to došlo, ale uvědomil jsem si, že takhle už dál nechci...

Založil jsem organizaci, zaměstnal pár lidí od nás a dělali jsme pro město. Mezi „našima“ mi říkali předsedo, měl jsem respekt, ale i konflikty, ty jdou prostě ruku v ruce. Spolupráce s „našima“ nebyla jednoduchá, tak jsem se na to po nějaké době vykašlal a začal jsem na živnost dělat stavební práce. Zakázky jsem dělal i pro město, a díky tomu jsem se s několika lidmi z městského úřadu seznámil. Chodil jsem z práce utahaný a čím dál víc mi začínalo vadit chování ostatních v baráku. Jejich hluchost, jejich vysedávání a nerespektování jakýchkoliv pravidel.

Už tenkrát jsem manželce říkal, že by to chtělo domovníka – správce, který by na ty naše svobodárny dohlížel. Navrhoval jsem to i pár lidem z úřadu, ale tenkrát to ještě nevyšlo. Po pár letech rozjelo město projekt APK. Asistenti prevence kriminality. Začali dohlížet na prostor kolem svobodáren, ale co se děje uvnitř se úplně neřešilo.

V prosinci 2017 bylo vypsáno výběrové řízení na pozici Domovník – Preventista. „To je ono“ řekl jsem si. Do výběrového řízení se přihlásilo několik lidí, ale já jsem se tenkrát nehlásil. Dal jsem prostor mladším. Nikdo nebyl vybrán. V lednu 2018 bylo další výběrové řízení, tam jsem se již přihlásil a byl jsem vybrán.

A tím to začalo.

Vize o práci Domovníka – preventisty jsem měl velké, všechno bude zalité sluncem, skvělá práce, velké zlepšení. A realita? Po půl roce jsem chtěl se vším seknout. Lidé, se kterými jsem dříve normálně komunikoval, se ke mně obraceli zády, odvraceli zrak, když jsem procházel. Situace se neustále vyhrocovala. Chtěl jsem po nájemnících dodržování pravidel, dodržování domovního řádu, ale lidé se těžko přizpůsobovali a požadovali také naplnění svých nájemnických práv. Různé opravy bytů,

rekonstrukce. A na to Městský úřad zpočátku nechtěl moc slyšet. Připadal jsem si jako ve svěráku. Lidé u nás mě začali nesnášet a lidé z úřadu by se nejradyji ztratili, když jsem k nim s nějakým problémem nebo požadavkem přišel. Taky nevěřil, že vydržím a projektu Domovník – Preventista nepřikládali důležitost. Řešil jsem samá negativa a začínal z toho být zoufalý.

Šli jsme s manželkou například z nákupu a v chodbě baráku se válel zfetovaný a opilý muž. Vyzval jsem ho, aby dům opustil, všude byla spousta dětí a on byl vulgární a nebylo to prostě nic pro děti. Když jsem ho s velkým úspěchem dostal před barák, schytl jsem to flaškou od rumu. Naštěstí jsem chytil jen několik střepů do obličeje. Manželka byla v šoku.

Moje práce začala být v rodině problémem. Mám dva syny a oba už se začínali do sporů plést, protože jim nebylo jedno, že jejich rodičům někdo nadává a vyhrožuje. Výhrůžky fyzickou likvidací byly v té době na denním pořádku. Dalo nám s manželkou velkou práci držet kluky bokem. Spousta nájemníků je nám nějakým způsobem do rodiny, a teď bylo mezi námi zle. Byl to strašný tlak. Doma, v baráku, na úřadu. Nesměl jsem se nechat vyprovokovat. Dřív bych nečekal, situaci bych řešil stručně a ručně. A na to většina čekala. Snažili se mě vyprovokovat, ať si to odsedím, ať mám problém. Tolik nenávisli kolem.

Chtěl jsem skončit! A zároveň nechtěl.

Kdo jiný tady bude chtít něco změnit? Za chvíli to tady bude jak v džungli. Přece se nebudeme dál děsit, že zase přijde léto, a že tady bude zase k nevydržení. Mládež, která dorůstá je rok od roku horší.

A totéž z druhé strany. Co se potom změní tady? Když z úřadu neuvidí snahu nájemníků, uvidí jen neustálé ničení bytů a společných prostor, těžko je někdo přesvědčí, aby do oprav bytů investovali.

A tak jsem vydržel.

Jednoduché to nebylo, ale dnes jsem rád. Dnes už cítím oporu. Oporu od městského úřadu a respekt od lidí. Dnes se na mě obracejí i lidé z širšího okolí svobodáren, nejenom jejich nájemníci. Cítím, že se situace změnila a práci Domovníka – preventisty už dělám rád, protože smysl toho všeho už je vidět. Jsou vidět výsledky. Byty se opravují, na chodbách je klidněji. Nájemníci už vědí jak se chovat.

Samozřejmě, s některými bude práce více, někteří nepochopí nikdy. Ale to už je o lidech. Na rok 2020 je již schválený rozpočet počítající s pěknou sumou na další rekonstrukce, takže už víme, že úřad reaguje a bere na nás zřetel. Největší oporou pro mě byla a je moje žena, která, když už jsem měl ruce v pěst, mě vždycky včas zastavila. Celkově celá rodina to se mnou neměla jednoduché, mockrát na mě ten stres byl pořádně znát. Nemohu opomenout spolupráci s mojí mentorkou a školení o psychické zátěži, která se k projektu vážou. Vždy mě dodala sil a znovu naplnila chutí pokračovat a nevzdat se.

Všem, kteří by se o tuto pozici v budoucnu chtěli ucházet, doporučuji obrnit se notnou dávkou trpělivosti. Ale jak je známo, trpělivost růže přináší a tady to opravdu platí. Dneska na sebe mohu být hrdý a to je důležité. Dneska se vymykám způsobem, za který se nemusím stydět. Dneska jsem Alexandr Kováč ze Žďáru nad Sázavou, jsem Domovník – Preventista a jsem na to pyšný.

Restart

Pracovní pozice Domovníka – preventisty může pro někoho znamenat i zadní vrátka zpět do normálního života. V životě se někdy objeví tragédie, nemoc či smrt člena rodiny, se kterou se dá jen těžce

vypořádat. Někdy člověku vůbec nejde se s tím srovnat, matce, která přišla o dítě, člověku, který přišel o rodiče... a místo klidu se do života vetře smutek a bezradnost tišená alkoholem a přehlížením těch příbuzných, kteří v rodině zbyli, včetně třeba i zanedbávání výchovy dalších dětí.

Mezi DP v projektu byla zaměstnána i Domovnice – preventistka v takové těžké situaci, kdy život šel od 10 k 5. A tím, že nastoupila do práce, měla povinnosti, denní režim a i se jí za práci poděkovalo, začala zase fungovat. A začala se z ní stávat zase normální ženská, která má svůj život pevně v rukou.

Promítlo se v tomto případě to, že se do projektu zapojil člověk, který byl bez návyků, jako je práce, denní režim, plnění povinností. Zde na pozici Domovníka – preventisty je získal a samozřejmě také poděkování a další formy motivace (jako byl v průběhu projektu třeba pobyt v hotelu při výměně dobré praxe, i samotná možnost účasti na výměně dobré praxe, kde se dostanou do města na druhém konci republiky, kam by se normálně nepodíval a samozřejmě motivace finanční v podobě odměn), a znamenalo to osobně strašně moc.